

Nr 8.

Ankom till riksdagens kansli den 11 februari 1937 kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning av fullmäktiges i riksbanken framställning om beredande av ersättning åt verkställande styrelseledamoten vid riksbankens avdelningskontor i Norrköping Carl Dahl för viss merutgift för bostadshyra.

I skrivelse till bankoutskottet den 30 december 1936 hava *fullmäktige i riksbanken* hemställt, att utskottet ville utverka riksdagens bemyndigande för fullmäktige att till verkställande styrelseledamoten vid riksbankens avdelningskontor i Norrköping Carl Dahl utbetala ett belopp av 450 kronor såsom ersättning för den merutgift för bostadshyra, som han fått vidkännas under tiden 1 juni—30 september 1936.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att, sedan dåvarande verkställande styrelseledamoten T. Wahlgren den 6 april 1936 avlidit, Dahl, då tjänstgörande såsom kamrer vid kontoret, av fullmäktige förordnats att från och med den 17 i samma månad uppehålla befattningen såsom verkställande styrelseledamot vid nyssnämnda kontor. Sedan stärbhusdelägarna efter Wahlgren i slutet av maj månad avflyttat från den av honom disponerade tjänstebostaden inom bankens därvarande byggnad, hade Dahl den 1 därpå följande juni inflyttat i densamma. Dessförinnan hade han bebott en i staden förhyrd bostadslägenhet. Från hyreskontraktet för denna lägenhet hade Dahl enligt därom träffad överenskommelse blivit fri först från och med den 1 oktober 1936.

I en till riksbankens direktion ställd, den 12 september 1936 dagtecknad skrift har Dahl framhållit, att, då en alarmapparat i förbindelse med kontorets alarmledning funnes inmonterad i tjänstebostaden, han ansett sig skyldig att inflytta, så snart lägenheten blivit tillgänglig för inflyttning; och har Dahl hemställt, att han, som för tiden 1 juni—30 september 1936 icke lyckats uthyra den av honom förhyrda lägenheten, måtte erhålla ersättning av riksbanken med 450 kronor, motsvarande vad han enligt avtal erlagt i hyra för sistnämnda bostad under ifrågavarande tid.

I 22 § gällande avlöningsreglemente för befattningshavare vid riksdagens verk stadgas, att därest åt tjänsteman såsom bostad anvisas lägenhet, som disponeras av vederbörande verk, han skall vara skyldig att bebo densamma. Enligt 27 § samma reglemente skall tjänsteman, då han utan egen ansöknings eller därom uttryckt önskan förflyttas från en tjänstgöringsort till en annan eller eljest ålagts förändrad bostadsort eller till följd av befordran eller förordnande att uppehålla högre tjänst nödgas flytta till annan ort än den förutvarande tjänstgöringsorten, vara berättigad att erhålla skäligen

ersättning för flyttningskostnad samt för den ökade utgift, som för honom må hava uppstått därigenom, att han måst vidkännas kostnad för bostad å såväl den gamla som den nya tjänstgöringsorten, allt enligt de närmare bestämmelser, vederbörande myndighet meddelar i huvudsaklig överensstämmelse med vad i dessa hänseenden gäller beträffande befattningshavare inom den civila statsförvaltningen. Enligt § 5 i kungl. kungörelsen den 13 december 1935 (nr 626) må efter prövning i varje särskilt fall befattningshavare inom nämnda förvaltning äga uppbära ersättning för den merutgift, som på grund av förflyttningen uppstått därigenom, att han, trots styrkta försök att undvika dylik utgift, nödgats vidkännas kostnad för bostad å såväl den gamla som den nya tjänstgöringsorten.

På begäran av fullmäktige har lönenämnden för riksdagens verk avgivit yttrande i ärendet och har lönenämnden därvid, efter en redogörelse för framställningen och gällande föreskrifter i ämnet, anfört följande:

»Enligt lönenämndens mening innefatta nämnda föreskrifter icke någon rätt för Dahl att komma i åtnjutande av den sökta ersättningen. I föreliggande fall är det nämligen fråga om förändrad bostad å samma tjänstgöringsort, vartill kommer att Dahls inflyttning i tjänstebostaden före laga fardag icke blivit honom ålagd. Med hänsyn till i ärendet förekomna omständigheter och då enligt upplysning av lönenämndens ordförande det legat i riksbankens intresse, att Dahl inflyttat i tjänstebostaden redan den 1 juni 1936, finner lönenämnden emellertid billighetsskäl tala för bifall till framställningen. Lönenämnden får därför förordna, att Dahl tillerkännes ersättning för merutgift för bostadshyra med i sådant hänseende yrkat belopp eller 450 kronor.»

För egen del hava fullmäktige i riksbanken i ärendet anfört följande:

»Såsom lönenämnden framhåller, äger Dahl alltså enligt gällande bestämmelser icke rätt att komma i åtnjutande av den begärda ersättningen. Fullmäktige vilja erinra om ett uttalande till protokollet av dåvarande deputeraden för avdelningskontoren i samband med val av ledamöter och suppleanter i styrelserna för avdelningskontoren för år 1928. Vid anmälan därvid av ansökningar från vissa verkställande styrelseledamöter om tillstånd att efter uppnådd pensionsålder kvarstå i tjänst anförde föredraganden, att enligt hans mening tillräckligt bärande skäl för bifall till ansökningarna icke finnes. Det syntes honom emellertid mindre lämpligt, att ombyte av verkställande styrelseledamöter ägde rum vid årsskiftet, då arbetsanhopningen vid kontoren vore större än vid någon annan tidpunkt under året. På grund härav och då det vore önskvärt, att i möjligaste mån enhetliga principer tillämpades vid handläggning av dylika ansökningar, ansåge föredraganden, att verkställande styrelseledamot icke borde erhålla längre förordnande än till den fardag, 1 april eller 1 oktober, som närmast inträffade, sedan vederbörande uppnått stadgad pensionsålder. Härigenom vunnes även den fördelen, att bostadsfrågan för såväl den avgående som den tillträdande i regel syntes kunna ordnas utan att riksbanken behövde vidkännas särskild hyresersättning. Fullmäktige anslöto sig till den av föredraganden uttalade meningen.

Fullmäktige anse sig vidare böra framhålla, att fullmäktige i enlighet

härmed alltid i god tid förordna efterträdare till de verkställande styrelseledamöter, som bliva pensionsberättigade under det år, för vilket val skall äga rum. Dubbla hyresersättningar kunna härigenom i regel undvikas. I de mera sällsynta fall, då på grund av dödsfall efterträdare måste utses omedelbart, ligger det givetvis i riksbankens intresse, att denne snarast möjligt tillträder den lägenhet, som han är skyldig att begagna. Även i det fall att kamrern vid det kontor, där dödsfallet inträffat, förordnas till verkställande styrelseledamot synas billighetsskäl tala för att riksbanken ersätter den ökade utgift för bostad, som denne kan hava iklätt sig. Fullmäktige anse därför, i likhet med lönenämnden, att Dahl bör tillerkännas ersättning för merutgift för bostadshyra med i sådant hänseende begärt belopp eller 450 kronor.»

Av lönenämndens yttrande och fullmäktiges framställning framgår, att det legat i riksbankens intresse, att Dahl snarast möjligt efter det han förordnats till verkställande styrelseledamot vid riksbankens avdelningskontor i Norrköping tillträtt den tjänstebostad, han i sådan egenskap är skyldig att begagna. Då Dahl trots gjorda försök först från och med den 1 oktober 1936 blivit fri från hyreskontraktet för den av honom före utnämningen bebodda lägenheten i staden, har han genom inflyttningen i tjänstebostaden, som skedde den 1 juni 1936, under fyra månader haft att erlægga hyra för två bostäder och därigenom fått vidkännas en merutgift till belopp av 450 kronor. Enligt gällande avlöningsreglemente må ersättning för sådan merutgift utgå till tjänsteman, som förflyttas från en tjänstgöringsort till en annan, men denna bestämmelse är ej tillämplig å Dahl, som endast haft att byta bostad inom samma tjänstgöringsort. Med hänsyn till föreliggande omständigheter har utskottet emellertid ansett sig icke böra motsätta sig fullmäktiges förslag, att Dahl beredes ersättning för ifrågavarande merutgift. Av vad fullmäktige anfört synes framgå, att det här rör sig om ett mera sällsynt fall. Ett bifall till framställningen torde därför icke kunna medföra några särskilda konsekvenser.

Utskottet.

Åberopande det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av fullmäktiges i riksbanken förevarande framställning, må bemyndiga fullmäktige att till verkställande styrelseledamoten vid riksbankens avdelningskontor i Norrköping Carl Dahl utbetala ett belopp av 450 kronor såsom ersättning för den merutgift för bostadshyra, som han fått vidkännas under tiden 1 juni—30 september 1936.

Stockholm den 11 februari 1937.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Närvarande: se anteckning å utlåtande nr 7.